

Tweetakt, internationaal jeugdpodiumkunstenfestival

Inleiding

Tweetakt is het internationale jeugdpodiumkunstenfestival van Nederland en betreft kinderen en jongeren actief bij de podiumkunsten. Tweetakt wordt wereldwijd gezien als het belangrijkste internationale jeugdpodiumkunstenfestival van Nederland en Vlaanderen en wil die positie blijven waarmaken.

Tweetakt is een publieksfestival en tegelijkertijd een vakfestival, voor programmeurs, vakgenoten, experts en media, dat maatgevend is voor de kwaliteit van de hedendaagse jeugdpodiumkunst in Nederland en in het buitenland.

Tweetakt spreekt bewust een divers publiek aan, waaronder ook ouders en kinderen voor wie theaterbezoek niet vanzelfsprekend is. Kinderen, jongeren en ouders worden met educatieve programma's actief bij de podiumkunst betrokken. Het transparante, uitnodigende festivalcentrum ondersteunt die missie.

We zien het als onze verantwoordelijkheid en opdracht om ontwikkelingen binnen de internationale jeugdpodiumkunst zichtbaar te maken. Daarmee geven we impulsen aan het Nederlandse veld. Dat doen we door: vernieuwend aanbod uit Nederland en het buitenland te tonen, samenwerking te stimuleren tussen makers/groepen uit Nederland en het buitenland en tussen makers uit verschillende disciplines binnen de jeugdpodiumkunsten, accenten te leggen in het programma, nieuwe opdrachten te geven, werk van jonge nieuwe makers te ondersteunen en te tonen, debatten te organiseren en samen te werken met productiehuisen, gezelschappen, opleidingen, theaterinstituten, producenten en andere festivals in binnen- en buitenland. Het festival doet recht aan de vooraanstaande positie van het Nederlandstalig jeugd- en jongerentheater, dat internationaal wordt gezien als een van de meest ontwikkelde jeugdtheatercircuits in Europa.

Tweetakt onderscheidt zich door de **interdisciplinaire benadering van jeugdpodiumkunst**, een **internationale programmering die voorbeeld stellend is** en een intensief **educatief programma** waaraan meerdere onderwijsvormen op verschillende manieren bijdragen.

Jeugdpodiumkunst omvat teksttoneel, mime, muziektheater, bewegingstheater, dans, muziek, theatrale games en installaties, performance, cabaret en nieuwe vormen van presentaties die gebruik maken van eigentijdse technologie. Tweetakt beschouwt het totale aanbod aan jeugdpodiumkunst als werkveld en presenteert daarom alle disciplines die daarin onderscheiden worden.

Tweetakt programmeert jeugdvoorstellingen voor alle leeftijden (van 2+ tot 16+). Dat kunnen zowel laagdrempelige als experimentele, zowel publieksvriendelijke als ontregelende voorstellingen zijn. Tweetakt presenteert makers die het artistieke niveau van de jeugdpodiumkunst verhogen en die kinderen en jongeren op een essentieel niveau kunnen en willen bereiken. We zoeken en vinden die makers in het jeugd- én het volwassenencircuit in binnen- en buitenland.

De hoofddoelstellingen van Tweetakt zijn:

- Tweetakt is een interdisciplinair publieksfestival dat het meest belangwekkende en vernieuwende laat zien op het gebied van de jeugdpodiumkunst uit Nederland en het buitenland;
- Tweetakt is, voor vakspecialisten en media, een belangrijke graadmeter voor de ontwikkelingen in de jeugdpodiumkunst in Nederland, Vlaanderen en andere landen binnen en buiten Europa;
- Tweetakt jaagt de ontwikkeling van de jeugdpodiumkunsten in Nederland aan, stimuleert de doorstroming en vergroot de afzetmogelijkheden van het Nederlands aanbod in het buitenland

en levert daarmee een bijdrage aan het verhogen van het niveau en het bereik van de jeugdpodiumkunsten in Nederland;

- Tweetakt brengt een groot en divers publiek op de been voor de jeugdpodiumkunsten;
- Tweetakt ontwikkelt en presenteert een educatief programma dat kinderen en jongeren activeert om receptief en actief aan de podiumkunsten deel te nemen;
- Tweetakt vindt jaarlijks plaats in Utrecht in diverse theaters, en op locatie.

Artistieke uitgangspunten en ambities

De brede internationale programmering die Tweetakt op dit moment toont, is een weerslag van de inspirerende ontwikkelingsfase waarin het jeugdcircuit zich bevindt en een gevolg van de rol die het festival heeft als curator en ijkpunt in de Nederlandse en internationale jeugdpodiumkunst. Tweetakt is daarnaast ook voortrekker van belangwekkende en soms onverwachte ontwikkelingen in het jeugdtheaterveld. Dat veld is de laatste jaren explosief gegroeid. Het breidt zich uit over steeds meer kunstdisciplines zoals theatrale installaties, cabaret, muziek in de zaal en theatrale games. De kwalitatieve scheiding tussen commerciële en gesubsidieerde jeugdvoorstellingen wordt kleiner, gesubsidieerde jeugdtheatergezelschappen maken voorstellingen voor de grote zaal, artistiek hoogstaande jeugd- en familievoorstellingen worden in alle (nieuwe) segmenten van het jeugdtheaterveld gemaakt, jonge regisseurs combineren jeugdvoorstellingen met werk voor volwassenen. In het buitenland is de volwassenwording van de jeugdpodiumkunst in volle gang en worden steeds vaker jeugdvoorstellingen gemaakt van bijzonder hoge kwaliteit. In deze brede context zoekt Tweetakt naar exemplarische voorstellingen die voldoen aan de kwaliteitseisen die het festival hanteert.

Aanjaag functie

Nederland heeft als eerste land ter wereld het jeugdtheater als aparte discipline erkend. Het kon hier daarom al snel uitgroeien tot een circuit met gespecialiseerde artistiek hoogwaardige jeugdtheatergezelschappen die vernieuwend en interdisciplinair werk maakten. Neveneffect van een apart jeugdcircuit is dat de (artistieke) uitwisseling met het volwassenencircuit en de doorstroming van talentvolle jonge makers en spelers niet vanzelf gaat. Maar jonge makers zijn van groot belang voor de vernieuwing van de jeugdpodiumkunsten omdat zij op een natuurlijke manier in verbinding staan met nieuwe ontwikkelingen op allerlei vlakken (pop)muziek, film, installaties, games, nieuwe media en cabaret. Juist deze ontwikkelingen spreken een jong publiek aan. Tweetakt ziet het als taak om de doorstroming tussen de circuits te bevorderen en maakt de komende jaren (nog) meer ruimte voor jonge talenten, voor cross-overs tussen podiumkunst en muziek/cabaret/nieuwe media en gaat relaties leggen tussen het jeugd- en het volwassenencircuit.

Sandwichformule

Tweetakt gelooft in de sandwichformule. Enerzijds bieden we kwalitatief uitstekende maar laagdrempelige producties die een groot publiek aanspreken en veel aandacht op het festival vestigen. Anderzijds zijn er artistiek uitdagende voorstellingen die (nog) niet zo bekend zijn bij het grote publiek en avontuurlijke openheid van de kijker vragen. De toegankelijkheid en kwaliteit van het laagdrempelige aanbod zorgen ervoor dat publiek verleid wordt om ook naar minder bekende groepen in het programma te gaan en zich te laten verrassen door de kwaliteit daarvan. De toegankelijke voorstellingen en bekende namen in het festival maken de sfeer licht en open en dat komt de hele programmering ten goede.

Vak- en vrij publiek (kinderen, ouders, jongeren, schoolklassen) in één zaal

De uitgebreide mix van disciplines, nieuwe en ervaren makers, artistieke complexiteit en eenvoud, vernieuwing, vakmanschap, de actualiteit van de (internationale) programmering, het gemengde publiek en het educatieve programma, maakt een bezoek aan Tweetakt ook voor professionals bijzonder de moeite waard en efficiënt. Ze krijgen een overzicht van de ontwikkelingen in alle segmenten van de

jeugdpodiumkunst. Het programma is zo ingericht dat ze, steeds in een blok van een paar dagen, zoveel mogelijk verschillende voorstellingen kunnen zien die interessant voor hen zijn. De meeste internationale jeugdtheaterfestivals zijn showcases met overwegend volwassenen in de zaal. Tweetakt volgt een andere formule. De afgelopen jaren hebben programmeurs vaak aangegeven het fantastisch te vinden dat er bij Tweekt kinderen en jongeren in de zaal zitten. Ze worden zo in staat gesteld te zien wat een voorstelling daadwerkelijk met kinderen of jongeren doet. Ook de onafhankelijke artistieke keuzes die Tweekt maakt worden gewaardeerd en als inspirerend ervaren. Voor vakpubliek worden ook lezingen en meetings georganiseerd.

Jongeren en kinderen zijn actieve deelnemers

Wij willen kinderen en jongeren uit alle geledingen van de bevolking bij hoogwaardige jeugdpodiumkunst betrekken. Tweekt ontvangt veel schoolklassen uit het basis- en voortgezet onderwijs met jongeren en kinderen die vaak voor het eerst in aanraking komen met kunst. We ontwikkelen daar educatieve programma's voor, van eenvoudige voor- en nagesprekken tot uitgebreide trajecten waarbij kinderen en jongeren zelf actief aan het festival deelnemen. Aparte programma's voor VMBO-leerlingen worden zorgvuldig ontworpen. We vinden het van groot belang om te investeren in VMBO-leerlingen, omdat veruit de meeste leerlingen in het voortgezet onderwijs op het VMBO zitten en zelden met podiumkunst in aanraking komen. We zijn ervan overtuigd dat een positieve eerste ervaring met kunst een blijvende werking heeft. Kinderen en jongeren krijgen door actieve deelname aan culturele activiteiten inzicht in (de betekenis van) hun leven, leren zich inleven in nieuwe werelden, zien vragen, angsten en passies verbeeld en putten daar persoonlijke kracht uit.

Visie op jeugdpodiumkunst

In onze visie op wat belangwekkende jeugdpodiumkunst is, betrekken we steeds de invloed van maatschappelijke veranderingen op jeugdpodiumkunstmakers en hun publiek. Tweekt neemt het feit serieus dat jongeren en kinderen de laatste twintig jaar toegang hebben gekregen tot alle informatie over alle onderwerpen die overal ter wereld spelen, waardoor de rol van curators van jeugdcultuur is veranderd. Jongeren en kinderen gidsen zichzelf (en elkaar) van jongs af aan door het oneindige culturele landschap, op zoek naar een wereldbeeld en naar een identiteit die bij ze past en die hen persoonlijk aanspreekt. Ze hebben van nature een groot vermogen om zelf betekenis te geven aan verschijnselen. Oprechtheid van makers, performers en muzikanten is voor kinderen en jongeren belangrijker dan voor volwassenen. Tweekt wil ruimte bieden aan kunstwerken en voorstellingen die net zo zoekend, associatief en open zijn als jongeren en kinderen, van makers die zichzelf, de kunst en de wereld van vandaag op een persoonlijke manier bevragen in plaats van bevestigen. Van zulk werk kan volgens ons voor kinderen en jongeren de werking uitgaan die kunst moet hebben; het biedt nieuwe perspectieven en het gooit deuren open in plaats van dicht.

Karakteristiek voor goed aanbod voor jeugd, jongeren en families is de doeltreffende eenvoud waarmee gecompliceerde levensvragen worden vormgegeven. Goede jeugdpodiumkunstmakers vertalen innerlijke conflicten en persoonlijk engagement tot een helder onvermijdelijke essentie die (jonge) mensen direct raakt. De kwaliteitseisen die Tweekt stelt aan aanbod, gelden voor de concepten én voor het niveau van de performers:

Tweekt programmeert gelaagde voorstellingen die op meerdere niveaus te begrijpen zijn, die geen enkelvoudige moraal debiteren, die zonder effectbejag communiceren en ruimte laten voor meerdere reacties en interpretaties. De acteurs of dansers vervlakken of versimpelen hun vak niet omdat er ook kinderen of jongeren in de zaal zitten, ze nemen alle leeftijden even serieus. We programmeren aanbod dat vanuit een innerlijke noodzaak is gemaakt en waaruit de wil spreekt die noodzaak bloot te leggen en te delen. Tweekt selecteert jeugdvoorstellingen die in positieve zin opvallen, omdat ze bijvoorbeeld een experimentele vorm hebben, of een bijzonder hoge kwaliteit van performen, een controversieel onderwerp behandelen en stof doen opwaaien, volkomen authentiek zijn, uit een nieuwe mengvorm

van disciplines bestaan, een duidelijk voorbeeld zijn van een nieuwe ontwikkeling in het veld, of op een andere manier spraakmakend zijn.

Leeftijdsgrenzen

We kiezen bewust voor een mix van aanbod voor verschillende leeftijden en een festival waar kinderen, jongeren en volwassenen elkaar ontmoeten. Podiumkunst kan generaties met elkaar verbinden en een gesprek op gang brengen over wezenlijke dingen. Universele onderwerpen als moed en vriendschap zijn leeftijdloos. Toch zijn er wel grenzen voor jonge kinderen, zoals teveel (onbegrijpelijk) geweld, een te intellectueel concept en teveel sensualiteit. We hebben de afgelopen jaren grote ervaring opgebouwd in het beoordelen van de leeftijdsgeschiktheid van voorstellingen.